

OM INTENSIV UTNYTTELSE AV TORVJORD

Referat av artikkel i det sovjetiske tidsskriftet «Vestnik selskoshozjaystvennoj nauki», nr. 10, 1965, s. 76—77, av forsøksleder
Boris Meshechok.

Av E. A. Zinis (Latvias S.S.R.)

For en rasjonell og intensiv utnyttelse av torvjord må det brukes et vekstskifte, hvori inngår så vel flerårige grasarter som ettårige kulturer, spesielt radkulturer. Forfatteren peker på at dette anbefales av myrspesialister både i Sovjetsamveldet og i andre land. Grunnregelen må være at ca. 50 % av arealet bør utgjøre flerårige grasarter (ref. litt. nr. 5). Derved holdes jorden ren for ugras, bevarer sin fruktbarhet og man unngår derved pulverisering av jorden, noe som særlig gjør seg gjeldende på myrer med sterkt omdannet torv. Fra en annen publikasjon (2) refererer forfatteren nærmere om at flerårige grasarter med sitt vel utviklede, flerårige rotsystem binder de pulveriserte jordpartikler og derved har en positiv virkning på jordens fruktbarhet. Forholdet mellom vekstgruppene oppgis der til: Flerårige grasarter 37,5—50,0 %, radkulturer 25—37,5 % og kornvekster 25—37,5 %.

I forbindelse med alt dette nevner forfatteren en senere melding (3) hvor det når det gjelder vel drenert torvmark, til hans forbauselse anbefales å bruke belgvekster og radkultur med 50 % av hver, dvs. bare kulturer som krever jordarbeiding hvert år. Som begrunnelse for denne anbefalingen anføres iakttagelser som ikke har bekreftet at en slik «intensiv utnyttelse» av torvjord fører til hurtig omdannelse av det organiske materiale og ødeleggelse av jordens fruktbarhet.

Forfatteren er ikke enig i denne siste anbefalingen og sier at det er lettere å danne seg en riktig mening om saken hvis en er klar over forskjellen mellom de to prosessene: *torvpulverisering* som skadelig følge av feilaktige fremgangsmåter ved myr dyrkingen, i dette tilfelle jordbearbeiding hvert år, og *nedbryting av organisk stoff i torven*, som er en normal og ikke skadelig følge av tørrlegging og dyrking.

Hva angår en sterk og hurtig *jordpulverisering*, henviser forfatteren til forsøk ved Latvias vitenskapelige forskningsinstitutt for hydroteknikk og jordforbedring ved forsøksstasjonen «Beibesji». Her ble det i 9 år bare dyrket ettårige kulturer. Som følge av den årlige jordbearbeiding ble torven pulveraktig i den grad at den vanskelig kunne ta til seg — eller «innmate» — nedbørsvannet. Videre nevnes et eksempel fra Øst-Tyskland (1) hvor det er registrert i alt 70 000 dekar torvmark som lider sterkt av vinderosjon og hvor ploglaget blir forandret til støv. Grunnårsaken til dette er at det i løpet av en 15-års periode ikke var brukt flerårige grasarter i vekstomløpet. Av

andre årsaker til jordpulverisering nevnes her for sterk tørrelegging og sterk kalking ved oppdyrkingen av myrområdet. For å bedre på situasjonen brukes det nå flerårige grasarter i vekstomløpet og dessuten dekning av overflaten med et sandlag.

Hva angår *nedbryting av organisk stoff* i torvjorden, så er den alminnelige mening i U.S.S.R., og likeså i andre land, at intensiv bruk av torvjorden vil føre til dekomponering av organisk stoff, særlig ved for sterk tørrelegging (4), men dette trenger ikke å gjøre jorden strukturløs og ufruktbar. Ved en forsøksstasjon i Latvia har eksempelvis det opprinnelige torvlag på ca. 1,2 m tykkelse faktisk forsvunnet i løpet av en 50-års periode. Det ca. 20—30 cm tykke matjordlaget som er tilbake, er ikke torv lenger i vanlig forstand, det inneholder nemlig over 50 % aske. Man kan likevel ikke si at dette har ført til redusert fruktbarhet her.

Forfatteren understreker at faren består i at torvjorden hurtig pulveriseres og blir strukturløs. Hindres denne findelingen, vil store avlinger kunne oppnås i en lang årrekke. Som eksempel nevnes 400 fôrenheter pr. dekar. Dette kan oppnås ved vekstomløp som inkluderer flerårige grasarter sammen med rad- og andre ettårige kulturer. De flerårige grasarters andel i vekstomløpet må bestemmes i hvert enkelt tilfelle, avhengig av torvjordens egenskaper og av driftsforholdene. I Latvia har man f.eks. for torvmark innført et sådant vekstomløp: Radkulturer 30 %, korn- og andre ettårige kulturer 30 % og flerårige grasarter 40 %.

Litteratur.

1. Lavrov, A. V.: Tørrelegging av myr og vannsyk jord i Den Tyske Demokratiske Republik, Moskva 1956.
2. Skoropanov, S. G.: Bruk og rasjonell utnyttelse av torvjord. Minsk 1961.
3. Skoropanov, S. G.: En gang til om tørreleggingsnormer og såingsstrukturer, «Vestnik s. -ch. nauki» nr. 2, 1964.
4. Skrynnikova, I. N.: Jordprosesser i kultiverte torvjorder. Moskva 1961.
5. Turnas, P. A. og Golocko, F. G.: Dyrking av landbrukskulturer på torvjord. Moskva 1960.

LANDBRUKSVEKA 1966 EN LEVENDE UTSTILLING FOR BONDE OG BYMANN

Opplegget i år blir større enn noensinne, forteller Landbruksvekas sekretær Kristian Kaus. Et rikt utvalg av husdyr skal vises slik at de gir noe både til husdyroppdrettere, byfolk og barn. Fagprogrammene blir meget allsidige, og 150 utstillere skal vise maskiner og redskap, driftsmidler, bygg, utstyr- og forbruksvarer m. v.

Hovedtemaet denne gangen blir bygde-Norges utvikling og per-